

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 800 lei.
Fostu stralătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţlu

Apare de trei ori pe săptămână

„Ceea-ce caracterizează cu deosebire activitatea guvernului naţional-ţărănesc este spiritul de distrugere a tot ceea-ce predecesorii săi au creat...” — scrie „Viitorul”.
Pentru că „cuiul cu cui se scoate”.

Prea multă tânguială

Că e greu traiul astăzi, o recunoaştem cu toţii. E o urmare a războiului, care se resimte peste tot, nu numai în ţara noastră. Dar datorită omului care vrea să iasă din greu, nu e tânguială, ci încordarea puterilor şi nădejdea în biruinţa luptei ce o duce pentru îndreptare. Aşa a fost decând e lumea şi aşa va fi.

Aşa trebuie să facem şi noi; mai ales că acum avem în fruntea ţării un guvern care-şi dă toate silinţele să ne scoată din starea grea, în care ne-au adus cărmuirile trecute. E deci datoriată noastră a tuturor, ca prin purtarea şi munca noastră să ajutăm acest guvern să-şi împlinească nzuinţele spre bine. Nu în folosul lui, ci în interesul ţării, adică al nostru al tuturor!

Mai puţin boceală deci, dar cruţare şi nădejde mai multă! Prea uşor spun unii: ne omoară scumpetea, impozite grele şi alte alătea şi alătea. C-o fi aşa cum este, — o credem; dar şi noi prin felul nostru de a fi ne sporim greu!

Ca să nu înşirăm prea mult, aduc un caz:

Uitaţi-vă la jocurile noastre dela sate Dumineca. Câtă deosebire între ce a fost şi ce este. Nu mai vezi — sau rar de tot — horele, sârba, ardeleana, brâul şi alte jocuri frumoase româneşti de altă dată. Locul lor l-au luat „şimi”, „tuştep” şi tot felul de „ştep”-uri şi alte schimonosiri văzute şi învăţate pe la oraşe. Iar pentru jocurile acestea nu se mai potriveşte nici portul românesc de altădată. Căci „şim” se dansează cu ghele uşoare — dar slabe şi scumpe! — de lac,

pantofii de lac cer ciorapi de mătase, iar aceştia — ca să fie văzuţi — pretind rochiţe scurte de mătase, cari toate trebuiesc cumpărate pe bani scumpi.

Şi apoi săpunurile scumpe şi pudra şi tot felul de creme, cari mai demult nu se cunoşteau!

Iată deci că ne sporim singuri greul şi scumpetea, pentru că la sate începem să înfundăm tot mai mult păcatele oraşelor.

Dar un alt caz. Eram într'un sat. Epitropul bisericii întâlneşte pe un creştin, dela care voeşte să încaseze sidoxia. Şişi cu toji ce e sidoxia: o dare bisericească de 5 lei pe an.

— Nu mai dau nici un ban — răspunde creştinul, — m-am săturat de atâtea date.

Şi cu vorba aceasta, tânguindu-se la toji pe drum, ajunge drept în crâşmă. Aici iară ponos şi jale contra dărilor. Dar între vreme: o sticlă de bere şi încă una şi încă vre-o câteva, aşa că în loc de cei 5 lei sidoxie pe un an, a lăsat crâşmarului pentru băutura vre-o 150 lei într'un ceas şi ceva.

Apoi, halal de aşa socoteală, bocindu-ne de scumpe.

Şi câte sunt cazurile de acest fel, prin cari noi singuri ne sporim scumpetea şi ne îngreunăm traiul!

În schimb ne tânguim mereu, uitând că ne plângem chiar în contra păcatelor noastre.

De bună seamă că în felul acesta prea puţin punem umărul la carul, cu care aşteptăm să ne vină uşurarea traiului şi fericirea ţării şi a noastră.

Repetăm deci: mai puţin boceală, dar mai multă muncă şi cruţare, dacă vrem să ne apropiem mai repede de ziua pe care toji o aşteptăm!

dela Adam şi Eva, că grapa vine după plug să îngroape sămânţa, cu nişte târsuri de mărâcini, cum o da Dumnezeu.

Rostul grapei e însă cu mult mai mare. Ea e pentru pământ ceea-ce e pieptenele pentru capul omului şi ţesala pentru pielea calului.

Pământul trebuie grăpat şi înainte de semănat: grapa netezeşte îndreptând greşelile aratului, sfărâmă bulgării mărunţi şi brazdele, scoate şi adună rădăcinile de pir, pământul, bozi rămăşişele miriştelor, mărâcinii şi bălăriile cari trebuiesc trase la margine şi arse.

Cu îngrijire trebuie să se grăpeze şi după semănat: uşor cu grapa de mărâcini pentru seminţele mărunte ca cele de trifoi şi lucernă, precum şi în urma maşinelor de semănat ca să mai acopere ce-a rămas deasupra; şi mai adânc şi mai apăsat, cu grapa de fier, ori de lemn cu dinţi de fier, pentru grâul (orzul şi ovăzul) care a fost semănat cu mâna (căci dacă l'am grăpa cu grapa de mărâcini, grăunţele nu s'ar acoperi bine, ori s'ar aduna la un loc prea multe).

Dar grăpatul trebuie dus înainte şi după ce semănătura a mai crescut, şi acest lucru puţin sătenii îl cunosc.

Se trece cu grapa cu dinţi de fier prin grâul crescut ca de o palmă, (toamna, înainte d'a veni îngheţul, ori primăvara); se grăpează şi porumbul răsărit şi alte semănături; fireşte că unele fire sunt date afară, dar prea puţine, şi ele nu înseamnă nimic pe lângă marele folos al celor rămase în urmă: aerisire, ruperea coajei pe care o prinde faţa pământului, şi păstrarea umezelii.

Stăruiesc mult asupra păstrării umezelei în pământ, pe care o aduc arăturile dese şi mai ales grăpările şi mai dese. Pământul este ca zahărul: suge apa — de jos în jos când plouă — şi de jos în sus când e secetă. Cu cât e mai bolovănos şi mai nemuncit, cu atât se prind în el găurele subţiri şi lungi (ca firul de păr) prin care umezeala se scurge de jos în sus (în aer). Munca deasă a pământului şi grăpatul, des rupe acele găurele lungi, duce aer mult între particulele mărunţite ale pământului şi astfel se împiedică uscarea.

O veche zicătoare spune: „nu te uita înapoi pe urma grapei”. Asta înseamnă să nu te sperii când vei vedea grâul ori porumbul jumult şi răvocit de grăpat: vino peste o săptămână şi o să vezi că râde de bucurie ca copilul după scaldă.

Aceasta este pricina pentru care şi fâneţele trebuiesc grăpate cu grapa cu dinţi de fier îndată după cosit, ori primăvara când începe să crească iarba: pământul scărmanat se aeriseşte, sămânţa scuturată din floare se acoperă, muşuroaiele se netezesc, muşchiul care cuprinde câte odată fâneţele se desprinde şi se scărmană. În multe părţi, pe tru livezi se aduc grape caume tăcute, cu dinţi mai mărunţi şi cu încheie-

turi mai dese, ca să se târască ca şarpele după forma pământului.

Un grăpat bun primăvara, peste ogorul de toamnă, adeseori ne scuteşte de o arătură. Numai ogoarele de toamnă nu trebuiesc grăpate, ca să cuprindă gerul iernei bulgării pe toate părţile: să-i degere şi să-i mărunească.

Şi ca la orice lucru, trebuie băgare de seamă cu privire la timp şi la felul pământului: să nu fie nici prea umed, nici prea uscat; iar la pământurile grele: îndată după arat, când înfloleşte brazda.

Şi acum să vedem ce-i şi cu tăvălugul.

D'ăsa ceva, pe la sătenii noştri, mai ales cei din Vechiul Regat, nu se prea pomeneşte. Când am fost în Cehoslovacia, acum vreo doi ani, n'am văzut plugar fără tăvălug: ori un trunchiu rotund de lemn (de ulm sau stejar) cu două cuie la capete, ori un sul de fier rotund sau cu discuri, ori cuie pe el; ori 2—3 bucăţi de sul legate unul de altul. Cât despre munca şi roada pământului acolo, faţă de aici, nici nu poate fi asemănare, măcar că la ei pământul e sărac de tot. Ei îngrijesc de pământ ca mama de copil şi fac tot ce trebuie ca să aibă spor la roade. Iar tăvălugul e tot aşa de preţuit ca aratul şi săpatul la noi.

Tăvălugesc pământul şi înainte de semănat şi după semănat, şi toamna şi primăvara, ori numai câte odată, după cum e nevoie şi după cum e pământul. Înainte de semănat, tăvălugesc cu tăvălug cu dinţi, ori cu discuri, pentru a sfărâma bulgării (când s'a arat pe secetă) şi pentru a netezi pământul. După semănat: cu tăvălugul neted, pentru a apăsa pământul pe sămânţă ca să-i fie cald şi umed şi s'o apere de vânt şi de gerul iernei.

Pământul este pentru sămânţă ca haina pentru corpul omului: la vânt şi la frig finem haina strâns; aşa face tăvălugul: strânge haina (pământul) de corp (firul de grâu). Acest lucru e folositor mai ales la seminţele mărunte rămase pe deasupra. Semănătura tăvălugită iese din pământ cu câteva zile mai repede, fiindcă tăvălugul lipeşte sămânţa de pământ şi atrage apa de jos în sus spre sămânţă.

Iar primăvara după îngheţ, tăvălugul strânge iarăşi pământul degerat la rădăcina smulsă uşor de ger dela locul ei. Înfrăjirea grâului şi păstrarea umezelii se ajută prin tăvălugit. Când semănăturile cresc prea repede şi e nevoie să le întârziem creşterea, se trece iarăşi peste ele cu tăvălugul — şi treaba e gata: până să-şi vină la loc, se luptă câteva zile cu viaţa.

Şi la tăvălugit însă, ca şi la grăpat, trebuie finut seamă de vreme şi de loc. Timpul cel mai potrivit e când pământul e bine svântat. Dacă e umed, tăvălugul lipeşte seminţele de el şi pământul prinde coaje. Câteodată se pune grapa în urma tăvălu-

gului (uşoară, cu dinţii înapoi ca să nu lase coaje şi să împiedice astfel uscarea).

Tăvălugitul foloseşte mai ales pământurilor uşoare (la cele grele cari ţin apă, le poate chiar vătăma).

Şi acum, fraţi plugari, sunt încredinţat că nu vă mai miraţi, că v'am scris în această scrisoare, cât de folositor e; să grăpaţi şi să tăvălugiţi pământul.

Tare aş fi bucuros să ştiu, care vă hotărâţi s'o faceţi d'aci în colo, aşa precum se face de orice plugar luminat în ţările înaintate.

Iar dacă din o sută ar face-o numai unul, eu aş fi mulţumit, că producţia ţării a sporit cât de puţin de pe urma minţii. Iui şi că dela el ar lua pildă mâine şi cei cari astăzi sunt ca Toma Necredinciosul: „Nu cred — până ce nu văd”.

I. Mihalache,
Ministrul Agriculturii

Şi încă un lucru, nu mă răbdă inima să nu vă îndemn, acum când închei această scrisoare: când isprăviţi arătura, trageţi brazde drepte şi frumoase la capătul locului, să-i stea şi bine. Sunt unii cari isprăvesc o brazdă scurtă, alta lungă, alta în mijlocul drumului, de parcă îl zgârie ochii când te uiţi la arătură. O fi lene, o fi neştiinţă, o fi nesimţire, — nu ştiu. Dar pământul cere să fie şi el frumos — şi cui îi place frumosul, dă dovadă că e om cu simţire.

I. Mihalache.

Credite pentru agricultori

Pentru a se veni în ajutorul agricultorilor asupra cărora se face un joc de speculă cu preţul cerealelor ministerele de agricultură, muncă şi finanţe, au solicitat credite speciale Băncii Naţionale.

Banca Naţională a României a deschis:

1. Un credit necesar pentru asigurarea însămânţării cu grâu curat în judeţele unde gerul a distrus grâul semănat în toamna anului 1928.

2. Creditul necesar finanţării, vânzării cerealelor, adică un credit cu care să se facă avansuri pe cerealele ce se depun în gaj, până în momentul când vor fi vândute pe preţurile reale ale pieţii mondiale.

Aceste credite sunt acordate cu înlesniri speciale, prin Banca Centrală Cooperativă, care se va folosi de federale, bănci populare şi magazinele din gări şi particulare, atât pentru micii cât şi pentru marii producători, cari vor dori să-şi vândă produsele în condiţiile ce s'au fixat de Banca Centrală Cooperativă.

Totodată s'a intervenit ca băncile populare şi băncile comerciale, cari au creanţe exigibile asupra agricultorilor să-i păsuiască pe aceştia, acolo unde va fi cazul, până ce preţul cerealelor revine la cursul normal.

Plugari, grăpaţi şi tăvălugiţi semănăturile

A treia scrisoare către plugari a d-lui ministru Ion Mihalache.

Dacă mi-a venit lesne să vă îndemn în scrisoarea întâia să înlocuiţi miriştele mai repede, şi în a doua să semănaţi sămânţă aleasă, apoi, trebuie să vă mărturisesc, că nu-mi vine de loc uşor să vă îndemn, acum în scrisoarea a treia, să grăbiţi şi să tăvălugiţi semănăturile.

Poate că unii veţi zice: „d'apoi altă treabă n'are Ministrul decât să ne înveţe, el pe noi, „grăpatul şi tăvălugitul”? Ba, am eu şi alte treburi, fraţi plugari! Dar greu îmi vine să cheltuesc atâtea bani ai Statului cu seminţe bune, cu maşini şi unelte, cu slujbaşi şi câte altele; şi să nu-mi stea sufletul în tihnă că plugarii fac, ori nu fac şi ei, tot ce trebuie, ca să iasă din pământ o

roadă mai bogată şi mai frumoasă.

Nu mi-ar părea rău de loc să nu aveţi nevoie de sfatul meu.

Dar să nu vi-să pară că e lucru de nimic un grăpat bun — şi repetat cât mai des — şi tăvălugitul la timp. O ştiu asta Bănăşenii şi plugarii înţelepţi din unele colţuri ale ţării, iar eu vreau să o ştie toţi plugarii de pretutindeni.

Toji ştiţi că după semănat, trebuie grăpat. Dar nu toji ştiu cât e de bun grăpatul chiar înainte de semănat, şi după ce semănăturile au răsărit; şi mulţi alţii habar n'au că trebuie grăpate şi livezile de fânafie, lujernele şi trifoiurile. Pentru-că ei nu înţeleg rostul grăpatului; ştiu doar atâtea, ce s'a pomenit

Băcșișul la vămi

Ministerul de finanțe a trimis tuturor vămirilor din țară următoarea circulară:

„Serviciul exterior vamal, dela război încoace, suferă de o gravă boală, ale cărei urmări sunt dezastruoase pentru prestigiul funcționarilor vamali și dăunătoare publicului care vine în contact direct sau indirect cu vama.

Boala aceasta se numește bacșiș.

Sunt unii funcționari vamali cari pentru serviciile legalmente datorate publicului, pretind parafe. Vina acestei stări de lucruri intolerabile o poartă în primul rând inspectorii circumscripției. Dacă ar fi supravegheat îndeaproape pe funcționari, dacă pe neaștepte ar fi venit la vămi în timpul operațiilor vamale, desigur că lucrurile ce se practică s'ar fi observat și măsuri de îndreptare s'ar fi luat pe loc.

Cu o indulgență condamnată, s'a tolerat o stare de lucruri care s'a transformat în renume. Ori și ce motiv s'ar invoca în favoarea bacșișului dat sau pretins, nu-l poate justifica.

Măsurile de vindecare trebuie luate imediat și cu toată severitatea.

Prin urmare, inspectorii trebuie de acum înainte să-și facă întreaga datorie.

Dovedirea celor năvăliți nu este imposibilă.

Cu începere dela 15 Septembrie 1929, inspectorii de circumscripție sunt obligați a verifica listele taxelor de comision ale birourilor de expediție, ne mai permițând adesea de sume peste tariful fixat, sub pretext de spese pentru vămuire și aceasta sub sancțiunea de a li se ridica dreptul de expeditori.

De asemenea informațiile noastre ne precizează că unii dintre funcționari sunt subvenționați lunar cu anumite sume de către casele de expediție, societăți, expeditori, etc., astfel că cercetările vor fi conduse și în această direcțiune.

În fine, sunt funcționari conducători cari, deși cunosc pe cei năvăliți la asemenea practice degradatoare, fie că nu-și dau seama de răul social ce-l încurajează, fie printr'o solidarizare rău înțeleasă, nu aduc la cunoștința administrației centrale cazurile știute sau constatate spre a aplica pedepse disciplinare ci închid ochii, iar răul se întinde luând proporții îngrijorătoare.

Prin urmare, starea aceasta de lucruri nu se poate tolera. Viciul trebuie stărpit dela rădăcină și o atmosferă nouă trebuie creată, care să înlăture faima urâtă existentă și să refacem prestigiul funcționarului vamal pentru a-și continua în viitor îndeplinirea atribuțiilor cu toată demnitatea pe care trebuie s'o pretindem dela un funcționar public.

Vom face dar răspunzători pe inspectorii vamali și respectiv pe șefii de vamă de cazurile ce ni se vor aduce la cunoștință de alte persoane decât cele în drept, considerând în același timp, aceasta ca o neînțelegere a îndatoririlor recomandate.

Inspectorii financiari regionali vor fi datori deasemenea să se ocupe de aproape de aplicarea acestor dispozițiuni și dela experiența și vigilența lor, sperăm să putem conta la luarea de măsuri cari să conducă la curmarea stării nenorocite de astăzi.

Cazurile dovedite ni se vor semnala de urgență pentru ca vinovații să fie trimiși înaintea comisiei de disciplină spre

a aplica pedepse severe și exemple care să deschidă ochii tuturor că suntem hotărâți să încheem cu trecutul.

În sfârșit, vă prevenim că, în afară de inspectorii regionali, vom însărcina anumite persoane cu misiune specială care înopinat să facă control pe la diferite vămi, spre a se convinge de modul cum își găsesc aplicațiune instrucțiunile noastre stăruitor recomandate la o strictă executare.

Ministrul de Finanțe

ad. Interim

(ss) Madgearu.

Director general

(ss) I. Dumitriu.

Examenale de bacalaureat vor începe în toată țara în ziua de 25 Septembrie. Comisiunile de examinare vor fi publicate.

Comunele rurale și plășile din jud. Brașov

Lucrările comisiei județene și a celor de plăși.

Alăturați s'au întrunit în palatul prefecturii sub președintele d-lui prefect dr. Aron Suciu, membrii comisiilor de plăși și ai comisiei județene pentru a înlocui noua așezare a comunelor rurale și a plășilor din județul Brașov conform dispozițiilor noii legi pentru administrația locală. La această importantă ședință au asistat și d-nii parlamentari, senatorul V. Branice și deputatul dr. Debu.

După o discuție mai lungă urmată asupra rapoartelor prezentate de președinții comisiilor de plăși asupra consultărilor avute cu populația din diferitele comune, în care au decis, s'a hotărât a se face următoarele propuneri Ministerului de Interne, cari au și fost deja notificate la București.

Patruzeci și cinci comune,

cerând să devină comune rurale, au fost decretate comune rurale cu un singur sat. La comuna Tellu s'au alăturat satele Dobârlău și Mărcuș, formând laolaltă o comună rurală.

Comune rurale.

Iată tabloul comunelor rurale după noua lege administrativă: Zărnești, Poiana-Mărului, Tohanul-vechi, Tohanul-nou, Bran, Sohodol, Predeal, Șimon, Moeciul de Jos, Moeciul de sus, Fundata, Șirnea, Peștera, Măgura, Codlea, Cristian, Ghimbav, Hălchiu, Holbav, Râșnov, Satu-nou, Tânjari, Vlădeni, Vulcan, Apașa, Măeruş, Roibav, Prejmer, Herman, Sânpetru, Bod, Feldioara, Crizbav, Baciul Turcheș, Cernatu, Satulung, Târlungeni, Purcăreni, Zizin, Intorsura-Buzăului, Sita-Buzăului, Barcani, Vama-Buzăului, Budila.

Tellu cu comunele Dobârlău și Mărcuș.

Plășile.

Plășile din județul Brașov au fost reduse dela 5 la trei și anume:

Plasa Bran compusă din următoarele comune: Zărnești, Tohanul-vechi, Poiana-mărului, Tohanul-nou, Bran, Sohodol, Predeal, Șimon, Moeciul de Jos, Moeciul de sus, Fundata, Șirnea, Peștera, Măgura, Râșnov, Cristian, Vulcan, Holbav.

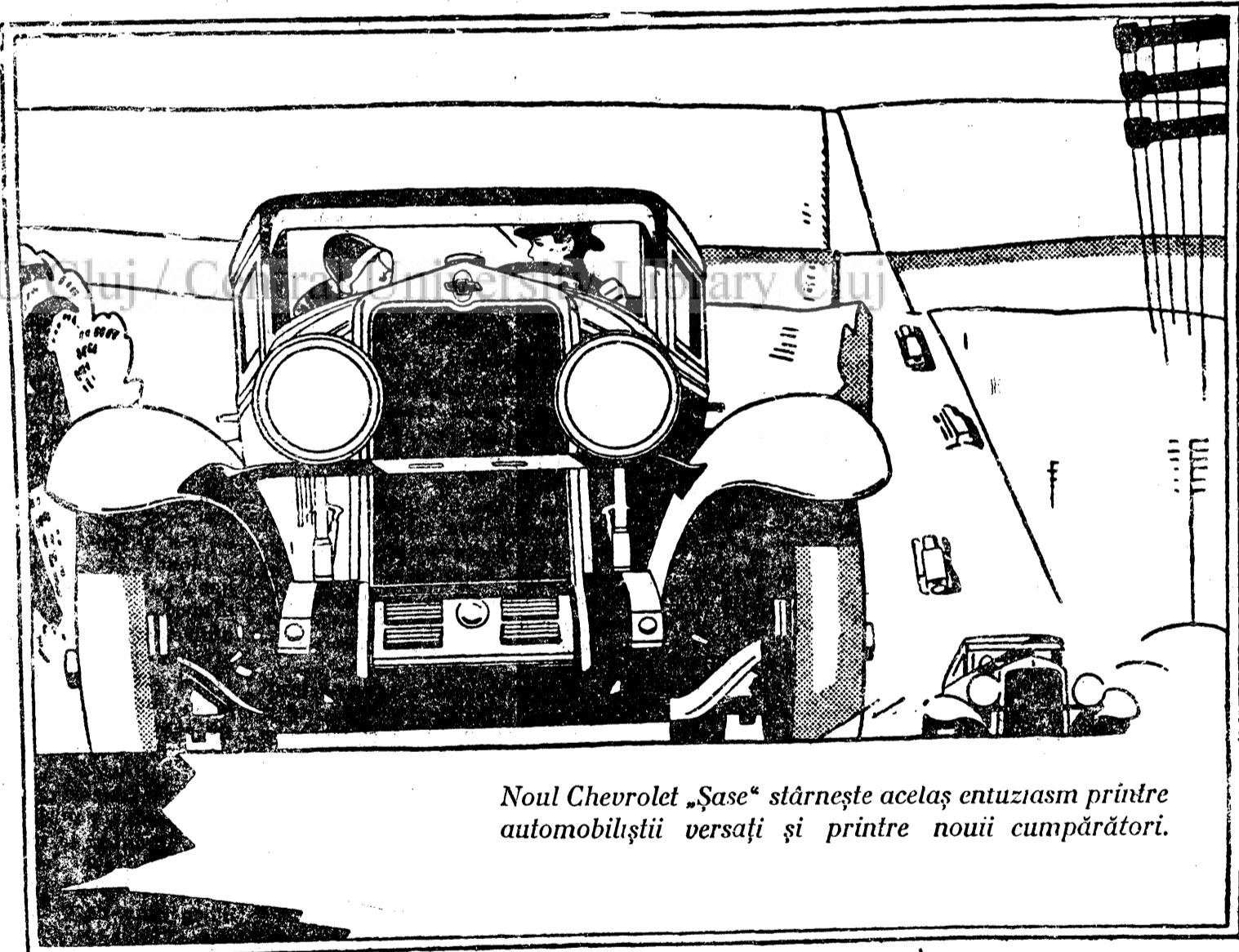
Plasa Bârsa compusă din următoarele comune:

Codlea, Ghimbav, Hălchiu, Satu-nou, Tânjari, Vlădeni, Crizbav, Apașa, Măeruş, Roibav, Feldioara, Bod, Sânpetru, Herman, Satulung, Cernatu, Turcheș, Baciul.

Plasa Buzău-Ardelean compusă din următoarele comune:

Prejmer, Sita-Buzăului, Barcani, Intorsura-Buzăului, Vama-Buzăului, Tellu (cu Dobârlău și Mărcuș), Budila, Purcăreni, Zizin, Târlungeni.

Infrumusețat ca aspect — echipat cu un motor de șase cilindri

Noul Chevrolet „Șase” stârnește același entuziasm printre automobilisții verșafi și printre noii cumpărători.

Colosala producție a modelului Chevrolet pe 1929, a dat puțința lui General Motors, să înfăptuiască un plan de mult avut în vedere și anume: transformarea celui mai popular produs al său într'un puternic și luxos „șase cilindri”.

Nici un alt „nou model” n'a produs o senzație ca aceea stârnită de acest Chevrolet transformat, — absolut nou, — și care simbolizează principiul astăzi bine stabilit în tehnica automobilistică, adică: superioritatea motorului de șase cilindri.

Experiențele de pe terenurile de

încercare ale lui General Motors, au demonstrat în mod incontestabil, că dacă se cere un spor de forță și de viteză, mai multă ușurință la urcarea pantelor, împreună cu economie în consumul benzinei și o mai lungă durabilitate, atunci Chevrolet-ul trebuie să fie echipat cu un motor de șase cilindri.

Acest nou motor ar fi, el singur, suficient ca să facă din Chevrolet o mașină superioară tuturor celorlalte din categoria sa, dar îmbunătățirile au fost împinse și mai departe. Fisher a creat noi caroserii atât de ele-

gante ca linii și de bogate în detalii încât Chevrolet-ul a fost definitiv plasat în clasa automobilelor „de lux”.

Aceasta, explică de ce multe persoane, cari nici nu se gândeau căși vor cumpăra primul lor automobil anul acesta, se întrec azi să aleagă automobilul Chevrolet.

Ați văzut noul Chevrolet pe drum. Duceți-vă la salele de expoziție și examinați motorul. Sau, și mai bine, cereți concesionarului să vă dea prilejul unei curse de încercare ca să puteți aprecia singuri ce poate face noul motor al acestei mașini.

CHEVROLET SIX

CHEVROLET - PONTIAC - OLDSMOBILE - OAKLAND - VAUXHALL - BUICK - LA SALLE
CADILLAC - CAMIOANE CHEVROLET - CAMIOANE G.M.C. - CAROSERII FISHER
PRODUSE ALE LUI GENERAL MOTORS

Medicul poporului

Păstrați curățenie

Să vedem pe scurt căile prin care ajung în corpul nostru microbii boalelor molipsitoare mai însemnate și care vin la noi mai des.

Holera, tifosul abdominal (febra tifoidă, — tifos de mațe) și disenteria se lătesc prin scaunele, vărsăturile, urina bolnavilor, care sufăr de o astfel de boală. Acestea ajung într'un fel oarecare: prin muște, prin contact, atingerea acestor fel de obiecte care au fost murdărite cu acestea, sau în altfel; în apă, pe care o bem noi, în laptele nostru, pe alimentele noastre, în felul acesta ajung în intestinele (mațale) noastre, unde microbii acestor boale află loc prielnic pentru dezvoltarea lor și astfel ne îmbolnăvesc.

Difteria (boala de gât, gâlcile) scarlatina, pojarul, variola (bubatul), gripa (influența) tuse convulsivă (tuse măgărească) se lătesc în felul acela, că prin tusa bolnavului, părțile de flegmă mici și cu acestea microbii ajung în aer și astfel aerul din odaia bolnavului încărcată cu microbii boalelor acestea, fiind inspirat de unul sănătos, acesta deasemenea se va îmbolnăvi. Cu părțile de flegmă aruncate prin tusa în aer se murdăresc obiecte (lucruri), sau bolnavul atinge obiectele din jurul său, și astfel ajung molipsite obiectele din jurul bolnavului, pe care atingându-le apoi o altă persoană sănătoasă, aceasta poate duce în felul acesta microbii și cu aceștia boala din locuința bolnavului în o altă familie, dacă ajunge în mai multe familii, sau dacă această persoană sănătoasă este din satul sau orașul vecin, va duce boala și în satul sau orașul lui.

Febra recurentă și tifosul exantematic, de care atâtea mii de oameni au pierit în timpul războiului, se lătesc prin păduchi. Un păduche sugă sânge de la un bolnav care suferă de

aceste boale și astfel cu sângele care poartă la aceste boale microbul, acesta ajunge și în păduche. Ajungând apoi astfel de păduchi pe corpul unui om sănătos și pișcându-l pe acesta, microbii, și astfel boala — ajunge și la omul cel sănătos și acesta deasemenea se îmbolnăvește. Dacă, zicem, că acesta nu are pe corp păduchi, atunci boala rămâne mărginită la el; dacă însă va fi plin cu păduchi, atunci toți aceștia se vor umplea cu microbii boalei, cari apoi în felul acesta pot trece la alții alți sănătoși. Astfel putem vedea cât de ușor se pot lăși aceste boale în safe, în orașe întregi, ba chiar în țări întregi. Tot astfel se lățește ciurma prin guzganii și pureci; iar

malaria (paludismul, frigurile) prin înșepătura unor fânțari.

După cum vedem, modul de lăfrire al boalelor este de multe feluri. La unele boala se molipsește prin aer, la altele prin alimente (mâncări) și apă, la altele prin atingerea lucrurilor din apropierea bolnavilor și la altele prin diferite animale, ca pureci, păduchi, muște, fânțari.

Și acum cunoscând acestea, ușor vom putea înțelege ce trebuie să facem ca să ne putem apăra contra boalelor molipsitoare.

Vom înțelege cu ușurință că cea mai de căpelenie cerință a igienei, va să zică a apărării sănătății noastre contra boalelor molipsitoare, va trebui să fie curățenia. Curățenia la toate lucrurile noastre, curățenia la mâncare, curățenia la băuturile noastre, curățenia corpului nostru, a casei noastre, a curții noastre, a grajdului, grădinei, a satului, orașului, județului și țării noastre.

Dr. N. Căliman.

Din cartea bunului gospodar

Lucrări în livadă în luna Septembrie

Se slăbesc legăturile altoaerelor făcute în August la pueții ce s'au altoit în mugure dormind.

Se realtoesc — cât mai curcică se va — pueții a căror altoae nu s'a prins. Dacă timpul este prielnic, se continuă altoirea pueților rămași.

Pentru plantațiunile de iarnă și primăvară se fac gropile.

Se culeg cu mare băgare de seamă prunele bine coapte, dar necrăpate, pentru a se pune la uscat.

Cele căzute, bătute sau zdrobite se fierb pentru a se face magiun sau marmeladă, ori se trec la fabricarea țucii.

Piersecile se culeg cu o zi sau două mai înainte de a unge în perfectă coacere.

Perele și merele se culeg ceva mai de timpuriu pentru că în magazine să ajungă a se înmuia, cu care ocazie capătă și culoarea caracteristică varietății (culoarea soiului lor).

Culesul fructelor se face numai pe vreme senină, după răsaritul soarelui.

Nu trebuie scuturați pomii și nici bătuți cu prăjina.

Fructele se culeg una câte una cu mâna, mișcându-le într'o parte sau alta — nicidecum în jos — și se așează cu grije în coșulețul care stă agățat în vârful scării.

Merele și perele de toamnă se așează la răcoare pe rafturi în magazine, beciuri, cămări, etc.

Soiurile de iarnă sau de primăvară se așează în lăzi înve-

lite în foițe și despărțite în straturi-straturi cu pleavă sau mai bine cu talași subțiri de lemn.

Într'o ladă nu se așează decât 3—4 straturi de fructe aparținând unei singure varietăți (de un singur soi).

Lăzile se desfac cu 10 zile înainte de coacere când fructele expuse la lumină capătă culoarea naturală ce le înfrumsează și mai mult.

Deși prin păstrare în timpul iernei se pierd poate chiar până la un sfert din fructele oprite, totuși prețul cu care se vând cele bune, fiind 6—8 ori mai mare ca cel ce se obține toamna, cultivatorul este mult mai câștigat.

Păstrați deci cât mai multe fructe peste iarnă. (Câmpul).

Mierea ca doftorie.

Mierea are atâtea întrebuințări încât e păcat de cei ce pot, dar nu vor să aibă stupi în grădină. Încă din vremile cele mai vechi mierea era socotită ca una din doftoriile cele mai bune, împotriva tusei, a bolilor de stomac, de ficat. Cine nu doarme noaptea, ajunge să înghită cu apă o lingură două de miere și somnul îi vine. Un bucoi coace și sparge mai repede, dacă se pune o alifie făcută din făină de grâu cu miere. Până și untura de pește poate fi înlocuită prin miere și dată la copiii slabi ori scrofuloși. Se iau două părți de unt proaspăt și o parte de miere. Se amestecă bine împreună până ce se face ca o smântână. Copiii o iau mai ușor decât untura de pește.

La ce folosește țeselatul vitelor.

Mulți cred că curățitul și țeselatul vitelor ar fi muncă degeaba, fără folos pentru vită. Mulți nu curăț și nici nu țesală vitele fiindcă cred că aceasta se face numai la curțile boierești, numai pentru ca servitorii să nu piardă vremea stând degeaba, în așteptarea altei munci. Dar țeselatul are un mare rost, căci face ca vita să fie mai voioasă, mai cu poftă la mâncare ca și la muncă. Apoi pielea și părul

și întăresc și se înfrumsează prin țeselat, căci face ca ghindurile pielei să sloboadă ușoare care face pielea moale și vânoasă. Apoi cu țeselatul se îndepărtează mătreața și colbul. Țeselați vitele în fiecare zi, și curățaji-le în fiecare săptămână.

Concursul aerian al Miceii Antante România se clasează prima pe națiuni.

Marți dimineața la orele 11, jurile interaliate ale concursurilor aeriene a Miceii Antante și Poloniei și-au încheiat lucrările după aproape zece zile de muncă.

Rezultatele definitive ale concursului sunt următoarele:

Maiorul ceh Kalla, câștigătorul din anul trecut al concursului se clasează și în acest an primul, însușindu-și premiul principal (300.000 lei) și o cupă.

Maiorul Marez (ceh.) ocupă locul al doilea câștigând premiul de 150 mii lei, locotenentul jugoslav Baypak ocupă al treilea loc însușindu-și premiul de 100.000 lei. Al patrulea loc îl are tot un jugoslav, locotenentul Chintichs, care ia 50.000 lei.

Restul clasamentului e următorul: 5) căpitanul român Păclea; 6) locot. român Părvulescu, 7) locot. român Tănăsescu, 8) locotenentul polonez Bajany, 9) locotenentul polonez Pamula.

Din lista acestora lipsește popularul as al aviației noastre, locotenentul Gogu Ștefănescu, care, deși în circuit așumase un număr mare de puncte printr'o performanță admirabilă, a avut un ghinion teribil la proba de înălțime, când motorul nu a funcționat.

Pe națiuni, România ocupă primul loc, însumând 220 puncte. România e urmată de Cehoslovacia care a acumulat 164 puncte și de Jugoslavia care a luat 145 puncte.

Ultima clasată în concurs e Polonia cu 140 puncte.

Datorită acestui clasament, România câștigă două cupe: a Aerodromului Poloniei și a Principelui Paul al Jugoslaviei.

FOIȚA

Din treutul satelor noastre

„Gurarâului“

Este o frunțasă comună curat românească, situată la Miazăzi-Apus de Sibiu, o depărtare de 18 km., sub și între poalele munților Cibinului, râu care izvoarește din 2 izvoare, unul al vârfului „Cindrelul“.

Nu mă estind în prezentul articol la descrierea acestei comune, în care m'am născut și am trăit 22 ani, căci celuilor curios o poate citi aceasta în „Monografia economică culturală a comunei Gurarâului“, eșită de sub tipar în anul 1894 și scrisă de tatăl meu Ioachim Munteanu, care a pășorit, ca paroh primar, trei decenii această comună de 3000 suflete, până la anul 1906, când a trecut ca protopop în tractul Agnita, o lucrare care a fost scrisă la îndemnul unor tineri, — aproape toți „Memorandiștii“ și „Tribunștii“, Români din Sibiu, cari au premiat-o cu premiul II. dintre cele destinate pentru Monografiile comunelor județului Sibiu.

În să înșir aici numele acestor tineri, — unii încă în viață, — inimoiși și buni Români, preocupați de nobile intențiuni

și îndemnuri, cari ar putea stimula și în prezent pe mulți „ai noștri“, special pe cei ce se preînd a fi conducători ai păturii sociale dela safe. Aceștia sunt: T. L. Albin, Ermil Borcea, Liviu Brode, Il. Banciu, I. Doleanu, Ilie Dopp, A. Dordas, I. Grecu, G. Moldovan, Ion Moța, I. Russu-Șirianu, I. Stolca, Victor Turdășianu, E. Verzarlu și I. Ursu de Marginea.

La rugarea acestor tineri, profesorii seminarului „Andreian“ din Sibiu, dr. D. P. Barcianu și Dum. Comșa, închiși în vremea aceea în temnița din Vaș, pentru „Memorandul“ înaintat împăratului dela Viena, au recenzat și designat spre premiere, pe cele mai bune Monografii. Din amintirile îndepărtate, atât de plăcute sufletului și inimii mele, voi descrie aici câteva împrejurări, cari ridică, pe lângă alte însușiri, această comună românească și frumoasă față de alte comune ale ținutului, cari cu toatele își au particularitățile lor specifice de „tip mărginănesc“, pentru a-i ridica și prin aceasta însemnătatea și vaza ei culturală-națio-

nală și morală — care presupun a fi rămas aceleași, — în mijlocul căreia se ridică marea biserică ortodoxă, după planul celei din Râșnovul-Brasovului, o biserică unită mai modestă și mai veche, iar între acestea o pompoasă școală cu etaj, cari ridicate după anii 1887, au fost fala întregului ținut românesc din Ardeal. Aceste edificii ar înfrumseșa și acum ori care oraș românesc.

Aceste frumoase clădiri, dovedă a credinței și culturile românești, sunt ridicate din jertfa poporului bisericos, la îndemnul conducătorilor lui înțeleghători și cu iubire cătră el!

Această comună a rămas păstrătoare a datinelor străbune — unele obiceiuri poate nemalpotrivite timpului — ferite de orice influență străină, căci în sat nu era de baștină nici o coada de streină, iar cel care se pripășia și se așeza aici, se asemila cu totul!

A dus, și cred mai duce, în urma reformei agrare actuale — pe vremuri, dărza lupte cu comuna Cristian în majoritate săsească și cu „Universitatea săsească“, cari au acaparât munții bogăși. Lupte, cari au ajuns la încăerări chiar pe tema națională atunci și la procese economice complicate foarte interesante pentru oamenii de știință juridică și economică.

Această comună a fost și este încă, în urma poziției și a climatei cu aer curat (climă sub-

alpina) și izvoare bune, cum și cu clădiri confortabile, locul de recreație pentru mulți „domni veniți la aer“ — cum îi numesc sălenii, bucuroși de ei, pe vilegiaturii.

Domuna era vizitată des chiar iarna, pentru revirul său bogat în vânat, de mulți vânători cunoscuți și renumiți ca: colonelii (acum) Spies și Berger, cum și alți streini, sosii anume, din mari depărtări și țări străine. Era locul predilect și pentru pescari — „la păstrăvi“ — sau și numai într'o preumblare, pe puțin timp la familiile ospitale de pe vremuri — „mi-aduc aminte că în casa noastră — mai bine zis în sură, unde am dormit, am adus odată, dela o petrecere din Săliște, pentru câteva zile, — dar s'a făcut o săptămână... — 11 tineri — sau pentru excursiuni, cari treceau pe aici prin locuri romantice, la frumoasa stațiune climaterică „Păltiniș“.

Dar sosiau în comună, venind anume și oameni de știință cu diferite scopuri.

Ceea-ce volam eu însă să scot la iveală în această descriere, este, că în această comună petreceau pe vremuri, vara întreagă, sau și numai pe timp scurt, la prieteni și cunoscuți, unele dintre cele mai distinse familii intelectuale din Sibiu, Brașov, Blaj și chiar întreg Ardealul și chiar București.

Așa din Sibiu: familiile Cris-tea, Boiu, Voileanu, Simonescu,

Roșca, Cunjanu, dr. Crișanu, dr. Lemeny, baronul Pop, Bardosy, dr. Stroja, Măcelar, Bologa, Matheș, Papiu, dr. Bologa, Ivan, dintre cari merg și astăzi unii în viață, iar din Blaj, familia director G. Munteanu și publicistul Ciato. Iar din Brașov veneau aci pentru vara întreagă, reposații Oniș și Dima.

Aici veneau la câte o vorbă bună și veselie, poetul Gheorghe Coșbuș, criticul Ilarie-Chen-d, dr. Dălanu și alți scriitori grupați în jurul ziarului „Tribuna“ și „Memorandiștii“.

Iar la o petrecere de vară din 6 August 1893, îndată după conferința națională din Sibiu a participat, pe lângă un numeros public din multe orașe, ca București, Clurgiu, Râmnicul-Sărat și alte locuri din „țară“ și a luat parte la această petrecere animală și marel român și martir dr. Ioan Rafta cu familia sa.

Iată câteva momente din trecutul acestei comune, n lăși-tea de țară a căreia s'au discutat și s'au luat înțelesuri naționale însemnate de foștii conducători români de atunci ai Ardealului.

Ar merita pe drept să fie decretată de „stațiune climaterică“.

Orăștie,

Dr. Eugeniu I. Munteanu.

Ţeţii și răspândii
„Gazeta Transilvaniei“

DIN ȚARA

Câte spitale avem?... După datele statistice, ministerul sănătății are sub direcția sa conducerea a 99 de instituții spitalicești. Din acestea sunt 5 sanatorii de tuberculoși și 10 spitale pentru izolarea tuberculoșilor. În aceste instituții spitalicești sunt 13.555 de paturi, la care se mai adaugă 465 de paturi în 21 de spitale aranjate separat pentru izolarea tuberculoșilor.

Județele au în sarcina lor 200 spitale cu 5.148 de paturi la care se mai adaugă alte 215 paturi, răspândite în 16 spitale, pentru izolarea tuberculoșilor.

Comunele au în sarcina lor 43 de spitale cu 1779 de paturi, plus 100 de paturi răspândite în 7 spitale, pentru izolarea tuberculoșilor.

Jefuit pe șoseaua Tușnad-Bicsadul Oltului. Marși a fost găsit pe șoseaua Tușnad-Bicsadul Oltului un om în nesimțire, desbrăcat și cu mai multe răni la cap și pe corp. Dus cu automobilul la Sf. Gheorghe, după îngrijirile date la spital, și-a venit puțin în fire. S'a putut stabili, că este vorba de un îndrăzneț atac banditesc.

Victimă d-l Alex. Dezsi, frizer din Sf. Gheorghe, a fost prins de niște tâlhari, conduși de o femeie mascată.

Refuzând să predea avutul său bandiților, aceștia l-au împușcat, jefuindu-l de 11.000 Lei, un ceasornic de aur, un inel și alte obiecte prețioase.

Bandiții au dispărut apoi. Victima n'a putut da alte amănunte.

Explozia unni sticle cu spirt. O nenorocire s'a întâmplat Marși în Strada Școala Lucaci 17, din București. D-na Ana Pascal, voind să toarne dintr'o sticlă spirt denaturat (de ars) într'o mașină de făcut cafea, sticla ce o ținea în mână a făcut explozie. Flăcările i-au aprins hainele, ceea ce a făcut pe d-na Pascal să fugă afară.

Intre timp, spirtul aprins ce s'a vărsat pe dușumele, a aprins mobilierul din cameră între care o canapea pe care dormea o fetiță de 3 ani, o nepoată a d-nei Pascal. Sărind vecinii focul a fost repede stins.

Fetița a fost găsită pe canapea în nesimțire, cu arsuri grave pe tot corpul. Cu toate ajutoarele medicale ce i s'au dat, fetița a murit.

D-na Pascal, care avea arsuri pe față și pe mâini, a fost internată la spital.

Studente la Academia teologică ortodoxă. Săptămâna trecută consiliul eparhial al Episcopiei ortodoxe de Oradea a ținut o ședință în a căreia ordine de zi era și „examinarea” cererilor de primire în Academia teologică pentru anul școlar în curs.

Partea interesantă a dezbaterilor consiliului o formează primirea printre studenții academiei și a unei d-șoare bacalaurată, — originară din județul Bihor. Este primul caz că într'o școală teologică din Ardeal se admite înscrierea unei fete.

Se înțelege că studentele Academiei teologice nu vor deveni slujitoare ale altarului, după terminarea cursurilor. Sufletul lor credincios și simțitor va fi însă pus în slujba idealurilor creștine ale bisericii ortodoxe române. Ca profesoare, de religie în școlile de fete, ca conferențiere și propagandiste în masele populare, ele vor deveni astfel prețioase colaboratoare ale sfintei munci a bisericii naționale pentru educația sufletescă și religioasă a poporului român.

Jefuiți și uciși de bandiți. Acum trei săptămâni, sătenii Teodor Ciuta și fratele acestuia Toma Ciuta, împreună cu Nicolae Gaiță, toți trei din comuna Măgura județul Bihor, au plecat la târgul din Câmpeni să cumpere vite. Drumul le era prin o pădure. După spusele familiilor lor ei aveau peste 100.000 lei.

Sătenii însă nu s'au întors nici până azi dela târgul din Câmpeni. Cum familiile credeau că s'ar fi dus și prin alte orașe, după vite mai ieftine, au așteptat o săptămână-două întoarcerea celor plecați, dar zadarnic. Au pornit deci în căutarea lor. Și nu după multă vreme de cercetări prin păduri, în preajma drumului de pe muntele Tapu, cadavrele celor trei țărani au fost găsite într'un tufiș.

Bieți oameni fuseseră împușcați și jefuiți de banii cari îi aveau asupra lor. Capetele le erau ciuruite de alice, deci fuseseră împușcați cu o armă de vânătoare. Se fac cercetări pentru descoperirea ucigașilor.

Sfârșitul a două îndrăgostițe. În Cluj au încercat să se sinucidă înghițind o puternică doză de sodă caustică dizolvată în oțet, două fete, prima de 20 și a doua de 19 ani. Au fost cuprinse de dureri și trecătorii le-au transportat apoi cu un automobil la clinică, unde li s'au dat primele ajutoare.

În pardesiul uneia, s'a găsit o scrisoare iscălită de ambele sinucigașe, prin care făceau cunoscut autorităților că au găsit cu cale să și pună capăt zilelor împreună, de oarece amândouă iubeau pe același tânăr și erau bune prietene.

Starea fetelor continuă să fie gravă.

Un părinte își împușcă din greșeală fiica. O nenorocire s'a întâmplat Luni în județul Iași, în comuna Poeni. Plutonierul Vasile Spiru, șeful postului de jandarmi din Poeni, încercând să învețe pe fiica sa Maria în vârstă de 8 ani să vâneze, a nimerit-o în piept cu un glonte. Copila a încetat imediat din viață.

Din streinătate

Un atentat cu bombe.

În noaptea de Duminecă a avut loc un atentat cu bombe asupra unui tren de persoane pe linia Charbin-Pogranicnaja (Siberia). Bomba era legată de șină și a explodat în momentul trecerii trenului. Mai multe vagoane au fost distruse, totuși cifra morților și răniților pare a nu fi prea mare.

Secarea Mării Nordului.

Marea, care se găsește între Anglia, Belgia, Olanda, Germania și Danemarca, e vorba să fie secată, câștigându-se astfel un mare teren uscat. Pe acest pământ scos din ghiarele apelor, ar putea trăi vre o douăzeci milioane de oameni. S-ar face drumuri, s-ar ridica orașe noi, așa că înghesuiala omenirii din Europa s-ar mai putea împușina. Pentru ca să se poată face treaba aceasta, inginerii cred să facă ziduri înalte groase și apa mării să fie scoasă cu pompe mari și puternice. Lucrul nu i ușor, iar cheltuielile nu vor fi mici. Și apoi mai vine o altă încurcatură, și anume cum se va împărți acest nou pământ între țările mărginașe.

Ori cum va fi, un lucru e sfânt și anume, că mintea ome-

Când se îndrăgostesc bătrânii. Dumitru Pop dintr-o comună vecină Clujului număra vre-o 75 de ani. Era însă foc îndrăgostit de o fată. O urmări, îi tot spunea și-i făgăduia, fata însă se uita la bătrân când cu mișcă, când cu dispreț.

Zilele trecute bătrânul se apropiase de fată s-o sărute. Fata s'a infuriat și a cârpit o palmă linerească îndrăgostitului unchiș.

A doua zi bătrânul îndrăgostit a fost găsit spânzurat lângă ferestra casei fetei.

Marele incendiu din Târgoviște

Două sute clădiri distruse.

Un incendiu uriaș a izbucnit Marși, într'un cartier, foarte populat al orașului Târgoviște 85 de gospodării adevărate aproape 200 de construcții împreună cu întreaga lor gospodărie au căzut pradă flăcărilor.

Focul s'a întins cu mare iuteală din cauza furtunii care a bătat toată ziua. Casele și gospodăriile de pe două străzi, Grădinarilor și Legumelor, au devenit în câteva ceasuri o masă enormă de cenușă și ruină, aprinzându-se una dela alta, de bărnele și scândurile aprinse, pe cari furtuna le purta în aer. A fost un adevărat dezastru care a adus jalea în familiile de muncitori, cari se ocupau cu munca câmpului și grădiniștii de zarzavaturi.

Majoritatea locuitorilor din cartierul incendiat se găseau la muncă.

În mijlocul cartierului se găsea localul băncii populare „Grădina”, care a fost prefăcută în cenușă.

Secția de pompieri, precum și posturile de pompieri dela toate unitățile militare din oraș, precum și cele dela soc. petroliere din jur au dat tot ajutorul ca focul să fie stăvilit. Au sosit și pompierii dela Ploiești și București.

Până acum nu s'au putut calcula pagubele. Sunt însă destul de mari.

Din cercetările întreprinse până acum, focul s'ar datoră negrijii unei femei, care a făcut foc în curte.

Focul a fost stins noaptea târziu.

nească iscodește fel de fel de lucruri și lucrări minunate, numai pentruca omul să poată trăi mai bine, mai din belșug și mai ușor. Căci să nu se uite că fundul mării va da un pământ mai roditor ca oricare alt pământ din Europa.

Vacă, care ouă.

Un sătean dintr'un sat austriac avea o vacă bolnavă, care nu avea poftă de mâncare, din care pricina el o și vându unui negustor de vite. Acesta ținut vaca două zile, înainte de a o da spre tăere, când deodată biata vacă a scos un ou. Căutând însă să vadă ce fel de ou este acesta, au găsit că era un ou de porțelan. Se vede că vaca a înghițit oul din nebagare de seamă. Acest ou a fost pricina că vaca nu avea poftă de mâncare. După ce a ouat, vaca s'a însănătoșat.

Născut în aeroplan.

Zburătorul J. Gibbins avea obiceiul să-și ia pe soția sa Dorothy, de foarte multe ori când zbura prin văzduh cu mașina sa. Ii plăcea acest lucru și femeii, căci se iubeau foarte mult. Într-un drum de acesta prin văzduh, soția, pe când se afla

la înălțime de mil de metri, a fost apucată de durerile nașterii. Și înainte ca soțul ei să prindă de veste, a născut o fetiță volnică și drăgălașă.

Toate sunt bune, dar acum vine buclucul. Căci nu știu să spună anume locul unde s'a născut fetița și deci nu se știe încă ce comună va fi declarată ca locul ei de naștere.

E cea dintâi ființă din lume născută în văzduh la înălțime de mil de metri.

Bandiții au atacat 100 persoane.

Se anunță din Grecia, că lângă Trikala o ceată de șapte bandiți a oprit și a atacat un grup de 100 persoane, cari făceau o piimblare. După ce au jefuit pe cei prinși, bandiții le-a dat drumul, ținând cu ei numai șase inși, pentru eliberarea cărora cere patru milioane de drahme.

Au fost trimise forțe militare pentru prinderea bandiților.

De unde vine nenorocirea.

În satul Meiningen din Germania s'au aranjat serbări din prilejul sfințirii unui nou clopot de biserică. În decursul serbărilor s'a făcut foc de artificii (s'au aruncat rachete). Una dintre acestea a căzut pe o sură de pae, pe care a aprins-o. Dela sură focul s'a întins, cuprinzând în flăcări 12 locuințe și 24 magazii cu cereale.

Trist sfârșit au avut serbările.

„Călăuză fericirii”.

Pentru suflet.

A sufletului sfințenie, a trupului curățenie. În sufletul tău locuința Domnului, d'aceia să nu l superi cu plăceri necinstite. Cu suflet curat intri pe ușa ra-iului, cu mâine în solduri. Linște și turburarea sufletului curge din reața sau bună a cugetului omare. Mai mult sufletul de cât păntecele să îl împodobesti, că păntecele ori ce bagi într'ansul toate afară le scoate, iar sufletul toate în el le păstrează. Neturburarea sufletului, sănăttatea minții. Nimic alt mai tare ca sufletul la om. Nu numai de trup, ci mai mult de suflet, tu să îngrijești, că sufletul când se depărtează, trupul nici cum îți mai slujește. Nu te uita în obraz, ci la sufletul cel de sub obraz. Sufletului îi dă putere cuvântul cel mai drept, iar trupului vinul cel mai vechiu. Sufletul curat, cel fără chichije. Sufletul când pătimește, tot trupul îl topește. Sufletul mult pătimește când mintea se smintește. Sufletul nevinovat, vătămare nici cum are. Sufletul se înțelege lucru dumnezeesc. Cine suflet vatămă, pe Dumnezeu supără. Sufletul cel tare, moarte într'un nimic o are. Slăbiciunea sufletului ne face să poftim la cale de prisos, și dintr'aceste poște se naște lăcomia. Trupul privește la cele de acum, iar sufletul și la cele de acum și la cele trecute și la cele din urmă; d'aceia mai mult de suflet să te îngrijești. Trupul slugă sufletului de aceea mai mult de suflet să te îngrijești ca o slugă ce ești. Hainele, cât de curate, cu purtarea lor îndată se tăvălesc, iar sufletul, odată de se va curăți, în veci rămâne curat. Cel ce mai mult sufletul tău și-l îngreunează, minciună se socotește, fătărnăcie, mândrie și năpăstuire; d'aceia d'acestea mai ușor să pleci, când după lume te călătorești. Cel curat la suflet, cu cugetul său mai mult se sfătuiește. Cel cu suflet mare, n'are supărare de nici o întâmplare, fie cât de mare. Cel mai tare suflet acela se înțelege ce nenorocirile nici cum îl supune. Cel tare de suflet pururea slobod se socotește de ori-ce palmă. Cel tare de suflet de nimic are

Catastrofă 'pe mare.

În urma unei explozii a izbucnit un puternic incendiu pe bordul vasului „Vimeira” în portul din Rotterdam. Curând înreg vasul a fost cuprins într-o mare de flăcări și fum. Vaporul so-sise Duminecă din Glasgow la Rotterdam spre reparație și urma tocmai să fie curățit când a izbucnit explozia. Lucrătorii s'au aruncat în mare, însă numai puțin au reușit să scape. Până acum sunt 10 morți, atât căpitanul cât și un marinar de pe vas lipsesc.

Groznică nenorocire de automobil.

Pe linia Alcolea-Cordova din Spania, un mare autobuz s'a ciocnit de un bloc de piatră și a pornit înapoi în goană pe o stradă piezișă. Rezervorul de benzină al autobuzului a făcut explozie. 13 persoane, dintre cari 7 femei, 3 bărbați și 8 copii au fost carbonizate, iar 4 persoane grav rănite.

O colonie școlară tărăț în mare.

Din Paris se anunță: Un grup de copii dintr-o colonie școlară, pe când se aflau pe plajă (oc de scaldă la mare) la Mortimont, au fost luați de un val și târâți în mare. Doi din ei s'au înecat, patru au putut fi scapați. Un preot care a sărit să dea ajutor copiilor, a pierit în valuri.

frică, iar cel slab de suflet de multe necazuri și nenorociri se poate ispiti, dar de nici una se poate birui. Cel tare de suflet de nime are frică, iar cel slab de suflet și de furnică l-e frică. De suflet să îngrijești ca d'un Domn și d'un stăpân, iar de trupul tău ca d'un ostaș bun.

Pentru tinerețe și tineri

Adu-ți aminte la tinerețe ca-i s'ajungi la bătrânețe. Ostenește-te în vara tinerețelor ca să te poți odihni în iarna bătrânețelor, când puterile te lasă. Înaintea nevinovăției tinerețelor, celor fără prihană, nu pomeni de blestemății, ca să nu se smerduiască. La tinerețe lesne se năvăă cele rele. La tineri se cuvine cu mult mai bine să tacă decât să grăiască cele ce nu se cuvine. Mintea celor tineri pururea în mișcare, că nici înainte nici în urmă vâd; iar a celor bătrâni în mare statornicie, că vâd cele din urmă din cele mai dinainte. Până ești tânăr ascultă pe cel bătrân, ca și pe tine să te asculte, când vei fi bătrân. Să te silești cât vei putea să-ți păzești nesmintite ale tale tinerețe, ca să dobândești și bune bătrânețe. Tinerețele iubesc cu mult mai mult gustul lor, decât cinstea lor. Tinerețele, vremea nebunilor. Tinerețele nu cunosc nici cele trecute, nici cele viitoare, nici cele de față știu cum să le iconomisească. Tinerețele se încred, fără nici o sfială, la orice greșală. Tinerețele fără bătrânețe, nimic bine nu urmează, ci amândouă împreună ne-arată urma cea mai bună. Tinerii, în floarea lor, pururea socotesc c'or-ce sboară se mânăncă. Tinerii se supără cu mult mai puțin de greșalele lor, decât de înțelepciunea celor bătrâni. Tinerii să-și aleagă nevaste fete de cinste, fete econoame, fete cu năravuri bune dacă vor să fie casă bună. Tânărul să se silească trei lucruri mai cu seamă să păzească: minte la cap, înfrânare la gură și rușine în obraz. Tânăr să grăești, dar cu cuvinte de bătrân. Cel tânăr celui bătrân să-l slujească cu puterea și cel bătrân celui tânăr să-l slujească cu povaja. De am fi putut fi de două ori tineri și de două ori bătrâni, multe netrebăncii am fi îndreptat pe lume.

Bibliografie

Au apărut în Editura Institutului de arte grafice „Scrisul Românesc” Craiova manualele de curs primar (abecedar, cărți de cetire pentru toate 7 clasele, gramatici, geografii, aritmetici, desemn și caligrafie) ale D-lor Pompiliu Dan inspector școlar Oradea, I. Dumitrașcu și P. Petrescu.

Cărțile sunt scrise și cu considerare la trebuințele specifice ardelenesti, limbaj ușor potrivit pentru copiii noștri, tipar frumos, hărți și ilustrații bine reușite atractive. Se pot comanda prin orice librărie și direct dela „Scrisul Românesc” Craiova.

Gânduri sănătoase de dr. M. Suci-Sibianu, vol. I, tip. Răsăritul 1929, lei 50 București. Cetim în Revista funcționarilor publici (Iulie-August 1929): „Iată o carte de notație de un interes deosebit. Autorul e doctor în medicină. E un credincios și un luptător cu pilda pe ogorul antialcoolismului. Și pe deasupra un cetitor harnic al celor mai variate probleme. „Sensibil până la emoție și cugetător adâncit el se oprește asupra unei idei și reflectează. Reflecțiile sale sunt totdeauna temeinice și pline de cea sănătaie morală, pe care o dorim scrisului nostru desmățat. Însemnările sale sunt sugestive. Salutăm această puritate de simțire la un om de știință pozitivă. Cine va celi aceste însemnări va comunica și alora ce binefăcătoare este briza răcoroasă și pură a omului care cunoaște Evanghelia”.

O carte din cele mai folosite, din care orice om, intelectual cu pretenții sau umil cunoscător al slovelor, poate să culeagă ceva. „Gânduri sănătoase” este un interesant și util caleidoscop cuprinzând cugetări, meditații, adevăruri și concluzii practice, expuse într-o formă atrăgătoare etc. Revista „Ritmuri” Brașov.

Primăria comunei Satu-Nou județul Brașov.

No. 955/929

Publicațiune

Primăria comunei Satu-Nou, jud. Brașov, arăndează prin licitație publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice, cârciuma comunală „Vigado” pe termen de 3 ani începând dela 1 Ianuarie 1930 până în 31 Dec. 1932, în ziua de 6 Oct. a. c., orele 10 a. m.

Prețul de strigare este lei 42,500 ofertele vor fi însoțite de o garanție de 10% din prețul strigării în numerar.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în orele de oficiu la primăria comunală Satu Nou.

Satu-Nou la 12 August 1929. 989 1-1 Primăria comunală.

Primăria comunei Vulcan, județul Brașov.

No. 929/1929.

Publicațiune

Primăria comunei Vulcan, județul Brașov, aduce la cunoștință că în urma hotărârei consiliului comunal Pct. 73/929 se revoacă publicațiunea dată la 24 August a. c. pentru arendarea din nou a cârciumei comunale No. 152, întrucât arendașul a îndelinit ulterior condițiile de contract.

Publicațiunea a apărut în Mon. Oficial No. 193, Mon. județului No. 17, Gazeta Transilvaniei 89 și în Kronstädter Zeitung.

Vulcan, la 10 Sept 1929.
George Munteanu, Lupu,
p. primar. secret.
905 1-1

Complectarea listelor electorale comunale

No. 24945/1929.

Pentru a putea completa listele electorale comunale în conformitate atât cu dispozițiunea art. 375 din noua lege administrativă, care a atribuit și femeilor dreptul obligator de vot în alegerile administrative, cât și cu dispozițiunea art. 382 din lege, se aduc la cunoștință următoarele:

I. In ce privește dreptul de vot al femeilor:

Drept de vot au acele femei, cari pe lângă vârsta de 21 ani, nu se află în nici unul din cazurile de incapacitate, incapacitate sau nedemnitate prevăzute de legea electorală și de noua lege administrativă și cari îndeplinesc și una din următoarele condiții:

a) Să aibă cunoștințele ciclului inferior secundar, normal sau profesional, condițiune ce se va dovedi cu certificatele de absolvire a cursurilor școlare respective;

b) Să fie funcționară la stat, județ, sau comună, condițiune care se va dovedi cu un certificat eliberat de autoritatea căreia aparține femeia funcționară.

c) Să fie văduvă de război, ceea ce se va dovedi cu titlul de pensie, eliberat de Ministerul de Război;

d) Să fie decorate pentru activitatea în timpul războiului, ceea ce se va dovedi cu brevetul de decorație;

e) Să fi făcut parte la promulgarea legii din conducerea societăților ca personalitate juridică cu scop de revindicări sociale, propagandă culturală sau de asistență socială, făcând dovada cu certificatul eliberat de președintele asociațiunii respective și prin care se va arăta că a făcut parte din comitetul de conducere.

Conscrierea femeilor cu drept

de vot o vor efectua trei comisii, înaintea comisiunii se va dovedi dreptul de vot, prin documentele amintite mai sus.

Comisiunile vor funcționa în timpul dela 16 până la 30 Sept. 1929 în fiecare zi de lucru; orele 4-7 d. a, Dumineca orele 9-12 i. d. a.) și anume:

1. In liceul „Șaguna” (Intrarea: Str. Prundului No. 2 parter) pentru femeile din suburbu „Scheiu”.

2. In sala mare a Sfatului (Piața libertății) pentru femeile din „Cetate”.

3. In sala școlii primare de Stat (Str. de Mijloc) pentru femeile din suburbu Brașov-Vechiu, din Stupini și Fabrica de zahăr.

4. In școala primară de stat No. 6 femeile din suburbu Blumens, din Noa, Dârste și Timiș.

II. In conformitate cu art. 382 din noua lege administrativă, se ordonă mai departe următoarele:

Toți cetățenii majori (afară de femei) neafiliți în nici unul din cazurile de incapacitate, sau nedemnitate, arătate în legea electorală și netrecuți în listele electorale comunale au dreptul de a cere înscrierea lor în aceste liste.

In acest scop au să se prezinte asemenea în termenul de mai sus înaintea unei comisii, care va funcționa în casa primăriei (Str. Porții No. 63 Et. I. camera 5) și vor dovedi că posedă calitatea de membru al comunei conform dispozițiilor respective (art. 12 și 13) din noua lege administrativă.

Din ședința Comisiei interimare a Municipiului Brașov ținută în ziua de 11 Sept. 1929.

Brașov, la 10 Sept. 1929.

Comisia interimară,
Președinte: Secretar general:
Culeanu. Socaciu.
998 1-1

Mica publicitate

De vânzare casele de pe Podu Crețului No. 21 constătătoare din 5 camere, pivniță, grădină cu pomi fructiferi. Informațiuni la proprietar, Ioan Rusu Valea Morilor A) No. 13 b. 987 2-2

De vânzare pământ 1800 stânjeni □ potrivit pentru o industrie, a- proape de gara Bartolomeu. Informațiuni Str. Morii 42 Brașovul-Vechiu. 984 2-3

De vânzare un automobil Ford mo- del 1921, în foarte bună stare, preț convenabil. Adresați vă la Nr. 600 com. Prejmer jud. Brașov. 996 1-1

Vând casă 4 camere bu- cătărie, cupior de pâine, două curți, trei pivnițe și magazie. Valea Coastei 2. 967 4-4

Predau prăvălie colo- niale, diverse și beuturi, mai multe camere, pivniță mare, lumină electrică, apă etc. Poziție frumoasă, circulație mare, în bu- levard aproape de Pațace Ho- tel. Se poate face și restaurant. Condițiuni convenabile. Infor- mațiuni Bușteni, Bulevardul Ca- rol 211. 8-0

Se vinde cu preț convenabil o garnitură compiectă de mașini de fabricat pepteni de cap, cu care se poate fabrica zilnic 400-500 bucăți, împreună cu motor elec- tric de 6 H. P. Instalație com- plectă. Doritorii să se adreseze în com. Prejmer No. 600 Jud. Brașov. 995 1-1

Se vinde cu preț convenabil o trăsură sis- tem Victoria, aproape nouă. Adresați-vă la No. 600 com. Prej- mer Jud. Brașov. 994 1-1

Se canta locuință gospo- dară întregă sau parțială spre exarendare înce- pând dela 1 Nov. a. c. Oferte se adresează la adm. ziarului. 999 1-1

Se primesc 3-4 copii de școală în cvar- tir cu cost sau fără cost. Infor- meții la Oscar Kraus, Strada Lungă 52. 980 1-2

Lemne de foc uscate (fag) vin- de de cu vagonul firma Szikás & Weiss exploa- tator de păduri, Brașov Strada Orfanilor 7, Telefon 508. 977 3-3

Aviz. Furândumi-se permisul de circulație No. 666 Brașov pe numele Eugen Teutsch din Brașov, eliberat de Prefec- tura Poliției Brașov, il declar de nul și fără de nici o valoare ori în a cărui mână s’ar afla. Brașov, la 12 Sept. 1929. 997 1-1 Eugen Teutsch

Predau lecții la orice fel de materie pentru elevi de curs inferior. Informații la ziar. 1-0

Găsiți vin bun și ieftin in Depozitul de vinuri naturale

Fabrică de ape gazoase STELIAN NICOLAU

Strada Căpitanului No 14. (TELEFON 256)

Vinuri de:
Dragășani Dealu-Mare și Odobești VANZARE EN-GROS
312 72-0

România
Prefectura județului Brașov
Serviciul Financiar Economic

No. 9260/1929

Publicațiune

Se aduce la cunoștința gene- rală, că se va ține o nouă lici- tație publică cu termen de ur- gentă de 15 zile, în conformi- tate cu dispozițiunile art 72-83 din legea contabilității publice pentru furnizarea cantității de 80-120 stânjeni lemne de foc de fag, de prima calitate, nece- sare pentru încălzitul localuri- lor oficioase dela prefectura Brașov.

Lemnele de prima calitate se vor furniza și se vor așeza în curtea Prefecturii județului.

Trebuie să fie bine uscate, fără putregai, în măsuri metrice regulate și bine aranjate.

După fiecare cantitate de 20 -25 stj. se va ordona prețul. Licitațiunea va avea loc în biroul economic al Prefecturii județului etaj II/30 în ziua de 1 Octombrie 1929 la orele 11 a. m.

Garanția va fi 5% din suma totală a ofertei în numerar sau în efecte garantate de stat.

Termenul de furnizare se va începe imediat după aprobarea licitațiunii, terminându-se până la 31 Decembrie 1929.

Brașov, 9 Sept. 1929.
p. Prefect: Șeful serviciului:
Bărbat. Florea.
991 1-1

Primăria comunei Cristian jude- țul Brașov.

No. 1196/1929.

Publicațiune

Primăria comunei Cristian ju- dețul Brașov, având în vedere că arendarea prin licitație pu- blică a carierei de piatră Mă- gurele, fixată pe 31 August 1929 a rămas fără rezultat, publică o a doua licitație pe ziua de 16 Octombrie 1929 la ora 3 p. m., în primăria comunei Cris- tian cu oferte închise conform dispozițiilor art. 72-83 din legea contabilității publice pen- tru arendarea carierei de pia- tră „Măgurele” pe durata de 6 ani, adecă dela 1 Ianuarie 1930 până la 31 Decembrie 1935.

Prețul de strigare 20.000 lei și un vagon de var nestins a- nual.

Vadiul 10%, din suma oferită. Cristian la 6 Sept. 1929, 993 1-1 Primăria comunei.

Primăria comunei Cristian jude- țul Brașov.

No. 1131/1929

Publicațiune

Primăria comunei Cristian ju- dețul Brașov, având în vedere că licitația primă a moarei co- munale fixată pe ziua de 17 August 1929 a rămas fără re- zultat, publică o a doua lici- tație cu oferte închise și pe lân- gă respectarea dispozițiilor art. 72-83 din legea contabili- tății publice la primăria comu- nei Cristian în 16 Octombrie 1929 la ora 3 p. m., pentru vân- zarea moarei comunale de jos de sub No. casei 521.

Prețul de strigare conform ex- pertizei făcute de experți ingi- neri este de 1.950.000 lei.

Vadiul 5% din prețul de stri- gare.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficioase la pri- măria comunei Cristian.

Cristian la 6 Sept. 1929. 992 1-1 Primăria comunală.

Publicațiune

Regimentul 41 Artilerie, vinde prin licitație publică în ziua de 3 Octombrie 1929 în târgul de săptămână al orașului Brașov, cinci mânji de trupă în etate de câte 6 luni.

Comandantul Regimentului 41 Artilerie:
Colonel (ss) Dumitriu.

Vă asigurați atât D-Voastră cât și soției pensie via- geră, dacă vă însorieți în Reuniunea de invali- ditate a muncitorilor

Se poate înscrie: Brașov, Stația Pieții de plimbare, la cassierul filialei DI Ernest Garay.

NOUĂ PRĂVĂLIE DE PIELĂRIE
Strada Lungă 15
SUCURSALA FIRMEI LUDWIG MIESS
Prăvălie engros de piele
EN-GROS. 975 2-2
EN-DETAIL.

Pentru Toamnă și Iarnă
Mantale și costume moderne de stoffe pentru dame.
Costume de stoffă pentru bărbați.
Catifele netedă și stropită.
Barchent de modă țesut și cu tipar.
Ciorapi de dame și copii
DEPNER & ROTH
Membru al Creditului Central.
938 2-3 Strada Porții dn sus No. 7.

„E rău și rău“

Este în epropierea Brașovului o comună cu populație mixtă, unde o cooperativă românească abia mai veghează și unde s'a încercat înființarea unei bănci populare, dar fără nici un rezultat. Când era să ia banca ființă, Românii noștri, puștii câși sunt, s'au împărțit în două tabere: una a bogășilor și alta a săracilor. Astăzi, nu există banca populară în sat și va mai trece cine știe cât timp, până ce oamenii vor înțelege că mai frumos este să muncească cu puteri unite pentru binele comun decât să se sfășie între ei, pricinuindu-și unul altuia dureri și pagube.

La urma urmelor, oamenii au libertatea să se desbne pe orice chestie. Ei se pot certa și pentru culorile curcubeului, se pot lua de cap pentru cântecul cucului și se pot ură pentru că unul poartă căciula albă și altul neagră. Sunt liberi să o facă.

Nu mai cât atunci, când oamenii se urăsc și se desbină pentru nimicuri, ei trag și urmările rele ale acestor desbinări.

În comuna noastră de lângă Brașov, se petrec însă lucrurile altfel. Abia trec două luni de când oamenii se desbină, și lată, că tocmai unul dintre cei „bogăși“ ne adresează o scrisoare, în care ne roagă să-i mijlocim la o bancă din Brașov, sau, dacă se poate, chiar la banca populară de aici, un împrumut de 25.000 lei, cu dobânzi mai mici, pentru trei luni de zile, pe lângă orice garanție.

Dar scrisoarea nu se sfârșește aci. Ea continuă astfel:

„Plugarul se află astăzi într-o stare de plâns. După toată munca lui de un an de zile e silit să-și vândă produsele pe nimic: își vinde un car de bucate ca să plătească o pereche de cisme“.

„Apoi încheie scurt: „E rău și rău“.

Rău este, și rău o să mai fie câtă vreme oamenii nu înțeleg că binele nu pică din senin nici nu crește pe margine de șanț, ci trebe să și-l facă ei singuri.

Guvernul de azi și guvernele viitoare vor încerca mereu să aducă o ameliorare în viața plugarilor. Oamenii cu dragoste de popor vor coborâ mereu la sate, sfătuindu pe țărani cum să muncească și cum să se organizeze ca să ajungă la mai bine. Dar cu sila nu poate face binele nici Dumnezeu din ceruri, necum om pământean. Și câtă vreme țărani noștri înțeleg să trăiască desbinați și învrăjmășiți, partea lor nu poate fi alta decât: „rău și rău“.

Am spus încă, în satul de care vorbim există o cooperativă. Trebuia să fie în plină activitate, astăzi, și banca populară. Produsele agricole trebuiau concentrate la un loc și vândute în comun, așa cum fac țărani din Basarabia și din vechiul Regat. Statul plătește aci cu 15 la sută peste prețul de piață al cerealelor. Opțiștii la sută imediat, iar restul la predare. Mai mult de atât statul nu poate face. Mai mult de atât nimenea nu poate aștepta.

„E rău și rău“ — la noi în Ardeal, pentru că n'avem cooperative, n'avem bănci populare, n'avem instituțiile pe cari ni le cere vremea și împrejurările și nici nu le putem face. Nu pentru că ne-ar lipsi priceperea și mijloacele, ci pentru că răutatea și ura a prins atât de adânci rădăcini între noi încât umbra lor întunecă locul și nu mai lasă să mai răsară și să crească nici un fir al binelui.

„E rău și rău“. Dar, când pricina răului e în noi, cu ce drept ne mai plângem?

Aplanarea conflictului cu pădurea între comunele Tâșfari și Satu-Nou

Cu plăcere comunicăm știrea, că vechiul conflict, care exista între comunele Tâșfari și Satu-Nou, e pe cale de-a fi aplanat în urma înțelegerii dovedite de conducătorii și delegații celor două comune, cari s'au întrunit alaltăeri în 12 Septembrie în localul primăriei din Satu-Nou, convocaji fiind de d-l prefect al județului dr. Aron Suciu.

După o dezbateră serioasă delegații satelor au căzut de acord asupra următoarei hotărâri, consemnate într-un proces-verbal semnat de prefectul județului, avocatul populației, Satu-Nou A. Cheriș, inginerul silvic Gh. Georgescu și delegații ambelor comune, care rămân să fie aduse la cunoștința locuitorilor din ambele comune urmând apoi a se face formele legale de punere în posesie:

Comuna Tâșfari dă comunei Satu-Nou pădurea „Dealul Frumos“ situată pe hotarul comunei Codlea în supr. de 370 jug. plus 246 jug. din pădurea „Dumbrava“ situată pe hotarul comunei Tâșfari.

Comuna Satu-Nou dă comunei Tâșfari în schimbul celor primite 400 jugăre din pădurea „Dumbrava“, renunțând în mod definitiv la 1000 jugăre pădure atribuită prin hot. comit. agrar No. 456 din 3 Noembrie 1928, însă numai în cazul când prezenta transacție va rămâne definitivă.

Hotarul ce se va face între comunele Tâșfari și Satu-Nou în pădurea „Dumbrava“ se va face pe cât posibil pe hotare naturale.

Locale

Aviz. Deschiderea solemnă a anului școlar 1929—1930, la liceul „A. Șaguna“ se va face Duminecă în 22 Sept. a. c. după serviciul divin în aula liceului. La această serbare se invită părinții elevilor și prietenii școliei. — Direcțiunea.

In locul ori cărui alt anunț Școala de dans Izsak aduce la cunoștință că cursurile de toamnă se vor începe în 21 Sept. Programul ca și întrecut: dansurile Mondaine după ultimul stil internațional, cât și dansurile cele nouă admise la congresul mondain din anul acesta. Alte informațiuni zilnic str. Castelului 110. 1-4

Stofe de uniformă pentru elev cu reducere la
EMIL BOLOGA
depozitul fabricilor
BUHUȘI și PREJMER
B R A Ș O V
Piața mare Târgul Grăului No. 3.

AVIZ. Publicul dela țară și orașe, îl parverim asupra agenților voiajori, cari preluau fotografiile pentru mărire fotografică, la predare nesigur și de o valoare inferioară.

Drumul cel exact de a veni la măriri bune, este comandarea personală într'un Atelier fotografic, care garantează în numele său pentru calitatea cu preț cel puțin tot așa „de ieftin.“ — *Breasla fotografiilor. 1901 1-1*

Pentru a se evita orice nemulțumiri la plata pensiilor se aduce la cunoștință că cu începere din luna Octombrie a. c. plata pensiilor se va face în modul următor: Litera A. B. C. D. în ziua de 2 e lunii, E. F. G. H. în ziua de 3, I. J. K. L. în ziua de 4, M. N. O. P. în ziua de 5, R. S. T. U. în ziua de 6, V. W. Z. în ziua de 7. — Șeibi șarabului casierel (ss) V. Panaitianu.

Membrii Delegației permanente și ai Tinerimei Partidului Național-Țărănesc sunt invitați cu insistență la o importantă ședință, care va avea loc **Luni 16 Septembrie ora 6 seara** în localul „Gazetei Transilvaniei“.

Să nu lipsească nimeni!

Biroul organizației.

INFORMAȚIUNI

Parlamentarii județului Brașov, d-nii senatori dr. I. Blaga, V. Branisce și deputatul dr. Debu vor vizita mâne Sâmbătă și poimâne Duminecă, mai multe comune din județul Brașov, luând contact cu alegătorii și organizațiile P. N.-Ț.

Patriarhul Miron Cristea care fusese bolnav acum câteva luni și care se întremase, în ultimul timp este din nou suferind, de vre-o două zile. Medicii au prescris patriarhului regent o complexă abținere dela orice activitate timp de câteva zile.

D-nii I. Petrovici și Iuliu Moldovan, noii deputați național-țărăniști, aleși în recentele alegeri parțiale, primul la Dâmbovița, al doilea la Hunedoara, vor fi sărbătorii zilele acestea printr-un banchet dat de organizația național-țărăniștă din Capitală.

Începerea cursurilor în școlile secundare. Ministerul instrucțiunii desminte știrea, că deschiderea școalelor secundare va suferi o amânare din cauză că manualele didactice nu sunt gata. Cursurile vor începe așa cum prevede regulamentul pe ziua de 15 Septembrie a. c.

Parastas pentru Ț. Clara Maniu. Miercuri dimineața s'a oficial în biserica românească unită din București (Str. Polonă) parastasul de 40 zile pentru sufletul Clarei Maniu, mama d-lui prim-ministru. Au asistat la slujba divină d-nii Iuliu Maniu, prim-ministru, ministrul general Cihoschi, I. Răducanu, Costăchescu, Sauciu-Săveanu, Voicu Nițescu, subsecretarii de stat Mirto, D. R. Ioanățescu, Potârnică și Aurel Dobrescu, d-nul Dem. Dobrescu primarul Capitalei, Vlahide secretar la președinție, dr. Deculescu prefectul județului, Samoila subdirector la poșta și senator Romulus Bolla.

Elevii școlii normale de fete desființate dela Brașov au fost repartizate la școala normală de fete Elena Doamna din București.

Noua lege administrativă a eșit de sub tipar. Cei ce doresc să se orienteze asupra alegerilor comunale viitoare să-și comande această carte, care cuprinde pe lângă legea însăși multe deslușiri și îndrumări date de d-nul Dr. Aurel Dobrescu, subsecretar de stat și deputat de Făgăraș. Comandele să se facă la librăria „Foaia Poporului“ în Sibiu.]

Ministerul instrucțiunii comunică următoarele: Direcțiunea C. E. R. cu adresa Nr. 73759/C face cunoscut că toate carnetele de identitate ale funcționarilor publici, precum și ale membrilor corpului didactic cu reducere de 50 la sută pe C. E. R. sunt valabile până la 30 Septembrie.

Români, bărbați și femei, cărora legea vă dă dreptul de alegător (cetiți nrul trecut poporal și cel de azi) nu uitați să vă înscrieți în listele electorale.

Intr'un mare discurs rostit Miercuri în ședința plenară a Societății Naționale întrunită la Geneva, ministrul nostru de externe d-l Mironescu a răspuns contelui Appony, delegatul maghiar, arătând că toate înfăptuirile omenești, cari nu s'au făcut în baza dreptății, pot fi trecătoare, ceea-ce însă s'a înfăptuit în baza unei dreptăți, cum este înfăptuirea României mari, este mai durabil ca orice în lume. De aceea tratatele internaționale încheiate la sfârșitul războiului, vor fi apărate energetic de poporul român.

Organizarea tineretului din comunele jud. Brașov în cadrele Partidului Național-Țărănesc de către inimoși delegați ai societății „Chemarea Tinerimei“ din Cluj este aproape terminată, constituindu-se cu multă însuflețire tinerimea sălășie în „cete de voinici“. Intr'un număr viitor vom aduce informațiuni amănunțite.

Cununie. D-ra Aneta Rengea și d-l Valeriu Pană își vor celebra cununia în ziua de 22 Septembrie a. c. în biserica Sf. Nicolae din Zărnești. — Felicitări.

Târgul în Tohanul-vechiu. Duminecă 15 Septembrie a. c. se va ține târg de vite în comuna Tohanul vechiu, iar Luni 16 Septembrie se va ține târgul de mărfuri.

„Roata de voinici“ din comuna Ghimbav aranjează mâne, Sâmbătă seara, o petrecere cu dans, Le dorim cea mai frumoasă și frățească petrecere.

„Călăuza studentului la Cluj“ intră în discuție cu date pentru anul școlar 1929/30, se află de vânzare la principalele librării din Cluj, la Intendentul și portarul Universității cum și la celelalte Instituții de învățământ superior din Cluj. 1—3.

Prețul oficial al cerealelor la Brăila Miercuri, 11 Septembrie 1929.

- Grâu bun curat (80 kg. la hl.) 705 lei.
- Grâu mijlociu (77 kg. la hl.) cu până 5% corpuri străine 670 lei.
- Grâu (75 kg. la hl.) cu până la 5% corpuri străine 620 lei.
- Secară 460 lei.
- Orz (64 kg. la hl.) cu până la 5% corpuri străine 420 lei.
- Ovăz (42 kg. la hl.) 335 lei.
- Porumb dinte de cal nou 475 lei. (Predare Oct.—Noemb. bordo-vapor).
- Fasole de Ialomija 1130 lei.
- Fasole de Moldova și Muntenia 1200 lei.
- Meiu 360 lei.
- Mazăre furaj 500 lei.
- Răpăș sălbatică 565 lei.

Cum își inchipue Ungurii revizuirea granițelor

Publicațiile propagandei maghiare.

Ungurii se ocupă mereu cu planuri detaliate pentru împărțirea Europei în senzul pur maghiar, și în special în anul acesta au sistematizat încercările lor revizioniste. Pentru statele, împotriva cărora propagandă maghiară este îndreptată, caracterul acestei propagande e indiferent, deoarece e străvezie și mincinoasă, dar din punct de vedere politic poate interesează starea psihologică în care a căzut întreaga Ungarie. S'ar putea spune că Ungurii trec prin o grea letargie, al cărei decurs poate fi fatal Ungurilor.

Anul acesta a apărut la Budapesta, cu sprijinul centrului de propagandă, o vastă publicație, al cărei autor este publicistul Teverias și care este intitulată „Presupuneri ale păcii internaționale“. Publicația cuprinde un material, despre care Ungurii cred că va pune Europa pe gânduri și va contribui la împărțirea acestui continent după planurile maghiare. După această publicație, Cehii ar forma o simplă provincie în Uniunea germană și prin noștinii Cehi s'ar înțelege o mică parte de locuitorii în regiunea Pragei, pe când regiunea locuită de germani și chiar unele regiuni, unde nu există nimic german, ar fi o componentă a Prusiei, separabilă și fără drept de autonomie. Moravia și Silezia ar forma tot o provincie din Uniunea germană, însă unite cu Austria.

Slovacia și Rusia subcarpatină ar forma o componentă a Ungariei, fără autonomie, deoarece unirea lor directă ar fi dictată, după publicația menționată, de „dreptul milenar maghiar“. Caracterul general al Europei centrale și Peninsulei Balcanice îl vor determina ungurii cu sprijinul pozițiilor de putere a Uniunii germane.

Uniunea germană s'ar constitui în modul următor: centrul iar forma Prusia, mărită cu teritoriul „luat“ de polonezi și regiunile germane din Cehia. La Uniunea germană se va alipi Danemarca, Suedia, Norvegia, Bavaria, Olanda, Cehia și Austria (mărită cu Moravia și Silezia).

Uniunea maghiară s'ar constitui astfel: România ar forma cu Ungaria o uniune centrală, împreună cu Polonia și statele Balcanice. Această uniune s'ar întinde asupra Turciei, Arabiei și Egiptului. Transilvania ar rămâne în regiunea teritorială a României, iar Croația în cea jugoslavă, în timp ce Rusia subcarpatică, Slovacia, Banatul și Voivodina s'ar alipi direct Ungariei. Influența asupra Asiei apropiate și Nordul Africe și în acest mod s'ar garanta — spune publicația maghiară — justa dezvoltare a raporturilor europene și a păcii.

Ceps.

Bilete de tren, vagon lits visa, reducere la ARONSOHN.